

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

سال ۱۳۹۳

بخش اول

(فروردین تا شهریور)

پژوهشگاه شورای نگهبان

سرشناسه: جمعی از پژوهشگران

عنوان و نام پدیدآور: مشروح مذاکرات شورای نگهبان، سال ۱۳۹۳، بخش اول (فروردین تا شهریور) / تحقیق و تنقیح جمعی از پژوهشگران.

مشخصات ناشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۵.

ISBN : 978-600-8378-22-8

۸۴۳ ص.؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: نمایه.

موضوع: شورای نگهبان -- صورت مذاکرات

موضوع: Shoraye negahban -- Publication of proceeding

رده‌بندی دیویی: ۳۴۹/۵۵۰۵

رده‌بندی کنگره: ۱۳۱۳/۵۵۱۲/ش KMH۲۵

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

سال ۱۳۹۳

بخش اول (فروردین تا شهریور)

تحقیق و تنقیح: جمعی از پژوهشگران به ترتیب حروف الفبا:

عمار امیری آرانی، حسین امینی پزوه، محمدحسن باقری، علی تقی‌نژاد، محمدبرزگر خسروی، عباس حسنخانی، سید احمد

حسینی پور اردکانی، حمیدرضا صادقیان، حسین فاتحی‌زاده کلخوران، کامران ذره‌ای اصفهانی، محمد مهاجری، محمد میثم نداف‌پور

پیاده‌سازی و تنظیم: محسن بیات، سید حامد چاوشی، علیرضا صحت‌قول نیک، ناصر مجاهد، رضا نادى‌زاده و سعید همت‌یار

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۷ - تیراژ: ۵۰۰ جلد - قیمت: ۹۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۲۲-۸

تهران، خیابان شهید بهبهان، کوچه شهید دهقانی‌نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

فکس: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۸۰

تلفن: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۴۵

www.shora-rc.ir

nashr@shora-rc.ir

9 786008 378228

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۱/۲۰
۵	بررسی قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۰۹/۸/۱۲ (بر اساس اصل چهارم قانون اساسی)
۵	بررسی نامه‌ی آقای محمد رشیدزاده، مدعی عدم رعایت نظر شرعی شورای نگهبان از سوی برخی شهرداری‌ها، نسبت به ماده (۱۰۱) اصلاحی قانون شهرداری در خصوص اراضی موقوفه
۱۵	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۱/۲۷
۱۵	نطق پیش از دستور
۱۵	طرح استفساریه تبصره (۳) ماده (۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی
۱۵	طرح اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۲۰	لایحه موافقتنامه همکاری‌های امنیتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان
۲۹	لایحه تعیین حریم حفاظتی - امنیتی استان و تأسیسات کشور
۳۸	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۲/۳
۷۲	نطق پیش از دستور
۷۲	طرح استفساریه تبصره ماده (۷۶) قانون آیین‌نامه حل مجامع شورای اسلامی
۷۴	لایحه تجارت (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۱۳۱	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۲/۱۰
۱۳۱	نطق پیش از دستور
۱۳۱	اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۱۳۳	لایحه تجارت (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۱۵۵	بررسی قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم (بر اساس اصل چهارم قانون اساسی)
۱۵۹	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۲/۱۷
۱۵۹	بررسی قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم (بر اساس اصل چهارم قانون اساسی)
۱۶۱	مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۲/۳۱
۱۶۱	طرح اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (اعاده‌شده از شورای نگهبان)

- لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور ۱۶۲
- طرح اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور ۱۶۲
- طرح اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ۲۱۱

مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۳/۷ ۲۲۲

- بررسی قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم (بر اساس اصل چهارم قانون اساسی) ۲۲۲
- طرح اجازه به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای انعقاد قرارداد کار معین یا بازرسان شاغل در حوزه نظارت بر بازار ۲۲۲

مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۳/۲۰ ۲۲۷

- نطق پیش از دستور ۲۲۷
- عمر - بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار (اعاده شده از شورای نگهبان) ۲۲۷
- لایحه موافقتنامه ایجاد و راه اندازی بانک اطلاعاتی سازمان همکاری‌های اقتصادی (اگو) در خصوص ناچاق و تخلفات گمرکی ۲۳۷
- لایحه تجارت (اعاده شده از شورای نگهبان) ۲۳۸
- طرح آیین دادرسی جرائم و های مسلح و دادرسی الکترونیکی ۲۳۹

مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۳/۲۱ ۳۰۴

- نطق پیش از دستور ۳۰۴
- طرح آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی ۳۰۴

مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۳/۲۸ ۳۷۷

- نطق پیش از دستور ۳۷۷
- طرح آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی ۳۷۷
- طرح استفساریه بند (ج) تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ ۴۲۸
- لایحه تعیین حریم حفاظتی - امنیتی اماکن و تأسیسات کشور اعاده شده از شورای نگهبان ۴۳۴

لایحه پروتکل اصلاحی موافقتنامه کشتیرانی تجاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و

- دولت جمهوری کوبا ۴۴۰
- لایحه تصویب قطعنامه‌های کنفرانس مورخ ۲۰۱۰ (۱۳۸۹) اعضای کنوانسیون بین‌المللی استانداردهای آموزش، صدور گواهینامه‌ها و نگهبانی دریانوردان (STCW) ۴۴۰
- لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تحدید مسئولیت برای دعاوی دریایی ۴۴۱

لایحه اصلاحات قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل)

۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها

۱۹۷۳ (ماریل ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و اصلاحات بعدی آن ۴۴۳

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات‌های بر درآمد و	۴۴۴
سرمایه.....	
لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه بیمه‌گران و اتکایی‌گران خطرهای تجاری و غیرتجاری در کشورهای عضو سازمان تعاون اسلامی و مؤسسه تضمین اعتبارات صادراتی و سرمایه‌گذاری عربی و تصویب اساسنامه آن.....	۴۴۴
لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی (ICMM).....	۴۴۶
لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بروندی.....	۴۴۷
لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی.....	۴۴۸
لایحه تعیین تعرفه‌های خدمات مرکز توسعه تجارت الکترونیکی.....	۴۴۹
مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۴/۴.....	۴۵۱
نطق پیش از دستور.....	۴۵۱
طرح آیین دادرسی جرائم حوزه‌های مسلح و دادرسی الکترونیکی.....	۴۵۱
لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تحدید مسئولیت برای دعاوی دریایی.....	۴۷۵
لایحه تعیین تعرفه‌های خدمات مرکز توسعه تجارت الکترونیکی.....	۴۸۴
لایحه موافقتنامه مربوط به همکاری در زمینه امنیت در دریای خزر.....	۴۹۰
طرح اجازه به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای انعقاد قرارداد کار معین با بازرسان شاغل در حوزه نظارت بر بازار (اعاده‌شدن از شورای نگهبان).....	۴۹۲
لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.....	۴۹۶
اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولت و عمومی (شرکت مادر تخصصی).....	۵۰۱
اصلاح اساسنامه سازمان خصوصی‌سازی.....	۵۰۳
اصلاحیه اساسنامه شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت (سهامی خاص).....	۵۰۳
اساسنامه شرکت‌های عمران شهر جدید رامشمار، گلپهار، سهند، عالیشهر، مهاجران (امیرکبیر)، هشتگرد، پرند، پردیس، اندیشه، بینالود، رامین، صدر، علوی، فولادشهر، مجلسی، بهارستان و تیس.....	۵۰۹
مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۱.....	۵۱۷
نطق پیش از دستور.....	۵۱۷
طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار (اعاده‌شده از شورای نگهبان).....	۵۱۷
طرح اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (اعاده‌شده از شورای نگهبان).....	۵۳۲

- طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری ۵۳۸
- طرح جامع حدنگار (کاداستر) کشور ۵۳۹
- مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۸ ۵۷۵
- نطق پیش از دستور ۵۷۵
- طرح جامع حدنگار (کاداستر) کشور ۵۷۶
- اساسنامه شرکت تولید نیروی برق شهید مفتاح، شهید رجایی، شهید سلیمی، آذربایجان، اصفهان، بندرعباس، تهران، خراسان، رامین، زاهدان، شازند، شاهرود، فارس، لوشان و یزد ۵۷۷
- اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) ۶۰۱
- اصلاح اساسنامه شرکت سهامی سازمان توسعه برق ایران (اساسنامه شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی) ۶۰۴
- اصلاح اساسنامه شرکت سهامی مادر تخصصی مدیریت ساخت و تهیه کالای آب و برق (ساتکاب) (اساسنامه شرکت مادر تخصصی توزیع نیروی برق) ۶۰۹
- اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم ۶۲۱
- اصلاح اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار ۶۲۱
- اصلاحیه اساسنامه سازمان محوری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی (شرکت مادر تخصصی) ۶۲۲
- مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۴/۲۵ ۶۲۴
- نطق پیش از دستور ۶۲۴
- لایحه تصویب قطعنامه‌های کنفرانس مورخ ۲۰۱ (۱۳۹۹) اعضای کنوانسیون بین‌المللی استانداردهای آموزش، صدور گواهینامه‌ها و نگهبانی در انوردان (STCW) (اعاده‌شده از شورای نگهبان) ۶۲۴
- طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۹۰) قانون مقررات استخدامی و پاسداران انقلاب اسلامی (اعاده‌شده از شورای نگهبان) ۶۲۷
- طرح بازنشسته کردن کسانی که در سن بازنشستگی بوده و هنوز حق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر پرداخت می‌نمایند ۶۳۴
- طرح استفساریه ماده (۱۳۳) قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن ۶۴۱
- اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم و اصلاح اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار ۶۴۷
- طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار (اعاده‌شده از شورای نگهبان) ۶۶۶
- مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۳/۵/۱ ۶۶۹
- نطق پیش از دستور ۶۶۹

۶۶۹	 (از شورای نگهبان)	لایحه تصویب قطعنامه‌های کنفرانس مورخ ۲۰۱۰ (۱۳۸۹) اعضای کنوانسیون بین‌المللی استانداردهای آموزش، صدور گواهینامه‌ها و نگهبانی دریانوردان (STCW) (اعاده‌شده)
۶۷۴	 منطقه آزاد چابهار	اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم و اصلاح اساسنامه شرکت صید صنعتی
۶۸۱	 (از شورای نگهبان)	لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه بیمه‌گران و اتکایی‌گران خطرهای تجاری و غیرتجاری در کشورهای عضو سازمان تعاون اسلامی و مؤسسه تضمین اعتبارات صادراتی و سرمایه‌گذاری عربی و تصویب اساسنامه آن (اعاده‌شده)
۶۸۲	 ۱۳۹۳/۵/۱۵	مشروح مذاکرات جلسه
۶۸۲		نطق پیش از دستور
۶۸۲	 (نگهبان)	طرح صلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۶۹۶		لایحه نحوه اجرای محسومیت‌های مالی (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۷۳۴		طرح الحاق سه بند به ماده (۲) و (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال
۷۳۸		اصلاح اساسنامه شرکت ارتباطات زیرساخت
۷۴۰		اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران
۷۴۲	 ۱۳۹۳/۵/۲۹	مشروح مذاکرات جلسه
۷۴۲		نطق پیش از دستور
۷۴۲		لایحه تعیین حریم حفاظتی-امنیتی اماکن و تأسیسات کشور (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۷۴۵		طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت کشور
۷۶۱		طرح امکان‌سنجی انتقال مرکز سیاسی و اداری کشور و ساماندهی و تمرکززدایی از تهران
۷۶۶		بررسی قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم (به اساس اصل چهارم قانون اساسی)
۷۷۴	 ۱۳۹۳/۶/۱۹	مشروح مذاکرات جلسه
۷۷۴		طرح اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی
۷۹۲		لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۷۹۵		طرح الحاق سه بند به مواد (۲) و (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۷۹۷		طرح جامع حدنگار (کاداستر) کشور (اعاده‌شده از شورای نگهبان)
۸۰۵		طرح آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی (اعاده‌شده از شورای نگهبان)

نظام حقوقی کشور قلمداد شود و مورد استفاده‌ی عموم علاقه‌مندان، به‌ویژه مجامع علمی- پژوهشی و پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی واقع گردد.

مقام معظم رهبری نیز در دیدارهایی که در سال‌های اخیر با اعضای محترم شورای نگهبان داشته‌اند، بارها بر اهمیت نظرات فقهی و حقوقی شورای نگهبان و ضرورت انتشار آنها پای فشرده‌اند. ایشان از جمله در دیداری که در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۸ با اعضای شورای نگهبان داشتند، به طور خاص در بیان اهمیت توجه به مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان فرمودند: «یکی از چیزهایی که شاید بنده قبلاً هم عرض کرده‌ام، انتشار مذاکرات شورا است. این خیلی چیز خوبی است. ... فرض بفرمایید در قانون مجازات، ماده‌ی چندم این قانون، ممکن است دو نظر مخالف یا سه نظر مخالف وجود داشته باشد؛ خیلی خوب است که در انتشار مذاکرات، این نظرات مخالف ذکر بشود. ... این می‌شود یک مستندی؛ این یک سابقه‌ای است. این سابقه مهم است. اینکه مثلاً شورای نگهبان بتواند در سال هزار و چهارصد و فلان بگوید که این حکم و این مبنا مثلاً در پنجاه سال پیش در شورای نگهبان بحث شد و این حرف‌ها گفته شد. این نظر از بحث‌ها درآمد، خود این یک مستند و یک پشتوانه‌ی تقویت علمی است برای آرای شورا. بنابراین انتشار مذاکرات هم به نظر من خیلی خوب است.»

بر همین اساس، تشکیل «مرکز تحقیقات شورای نگهبان» - که در حال حاضر قالب «پژوهشکده شورای نگهبان» فعالیت می‌کند- انجام فعالیت‌های علمی پیرامون نظرات شورای نگهبان به عنوان یکی از مأموریت‌های این مجموعه، در چند قالب مختلف در دستور کار قرار گرفت. تدوین مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات ادوار مختلف مجلس شورای اسلامی، تدوین مجموعه نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان راجع به اصول قانون اساسی، تدوین مجموعه نظرات فقهی شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات دیوان عدالت اداری، تدوین نظرات فقهی و حقوقی شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی، استخراج مبانی نظرات و دلایل آرای شورای نگهبان، راه‌اندازی سامانه‌ی اینترنتی جامع نظرات شورای نگهبان و بارگذاری

شورای نگهبان بر اساس اصول قانون اساسی، از جایگاه والایی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران برخوردار است. مطابق اصل (۹۴) قانون اساسی، کلیه‌ی مصوبات مجلس شورای اسلامی از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به‌وسیله‌ی شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایر شناخته شدن با موازین شرع یا قانون اساسی برای تجدید نظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اسانامه‌ی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس یا هیئت وزیران واگذار کند که در این صورت، این اسانامه‌ها نیز باید به لحاظ شرعی و مغایرت با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این، به موجب اصل (۴) قانون اساسی، «کلیه‌ی قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده‌ی فقهای شورای نگهبان است.» تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی، بر عهده‌ی نهاد شورای نگهبان قرار گرفته است. در راستای اجرای این اصول، کلیه‌ی مصوبات مجلس، اسانامه‌ی سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و استفساریه‌های مربوط به اصول قانون اساسی و نیز استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی که مدعی مغایرت مقررهای با موازین شرع‌اند، در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار می‌گیرد و سرانجام در قالب نظر شورای نگهبان به مراجع مربوطه اعلام می‌شود. بدین‌سان، مجموعه‌ی نظرات ایرانی از سوی شورای نگهبان و نیز مشروح مذاکرات اعضای شورا در خصوص این نظرات که در خلال جلسات بررسی در شورای نگهبان بیان می‌شود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چه آنکه این مجموعه مباحث و مذاکرات، علاوه بر آنکه بخشی از اسناد حقوقی نظام جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود، می‌تواند به عنوان منبعی علمی، پشتوانه‌ی نظری غنی و قابل اتکایی برای

نکات زیر برای استفاده‌ی مطلوب خوانندگان از این مجموعه، مفید و راهگشا است:

۱. ترتیب مباحث مطرح در مذاکرات اعضای شورای نگهبان در این کتاب، بر اساس ترتیب موضوعات بررسی شده در هر جلسه‌ی شورای نگهبان، از نخستین جلسه‌ی برگزار شده در فروردین سال ۱۳۹۳ تا پایان شهریور این سال است.

۲. همان‌طور که گفته شد، در این مجموعه سعی شده است ویرایش فنی و ادبی متون مشروح مذاکرات با کمترین دخل و تصرف در گفته‌های اعضای شورای نگهبان انجام شود. با وجود این، در مواردی که به ضرورت ویرایشی، واژه یا عبارتی به مذاکرات اعضا اضافه شده است، برای حفظ اصالت متن، بخش افزوده‌شده درون قلاب ([]) قرار گرفته است. بدیهی است این عبارات، برداشتی است که کارشناسان پژوهشکده از فحوای مباحث مطرح در مذاکرات اعضا استنباط کرده‌اند و به جهت اقتضائات ویرایشی، انسجام‌بخشی به مطالب مذکور در مذاکرات یا رفع ابهام از گفته‌های شفاهی اعضا به متن اضافه شده‌اند.

۳. مستندسازی‌های انجام‌شده در متن که عمدتاً به صورت پانویس در مشروح مذاکرات آمده، به شرح زیر است:

- ذکر مستند آیات، روایات یا نظرات فقهی و فتوایی اشاره‌شده در مذاکرات اعضا

- ذکر مستند و کامل نظرات شورای نگهبان که در مذاکرات اعضای شورا به آنها اشاره شده است؛ اعم از نظریه‌های تفهیمی، یا مشورتی شورای نگهبان پیرامون اصول قانون اساسی یا سایر نظرات شورا در خصوص مصوبات پیشین.

- ذکر معنای لغوی یا اصطلاحی واژگان یا عبارات‌های به‌کارگیری‌شده در مذاکرات، در مواردی که نیازمند توضیح است.

- ذکر شناسنامه‌ی مختصر و گویا برای هر یک از موضوعاتی

کلیه‌ی نظرات شورای نگهبان بر روی پورتال پژوهشکده^۱ و در نهایت، پیاده‌سازی، تنظیم و تدوین مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان، از جمله طرح‌هایی بود که برای عینیت بخشیدن به این مهم طراحی شد.

با وجود این، از سال ۱۳۹۳، کار آماده‌سازی متن مذاکرات اعضای شورای نگهبان در جلسات شورا برای انتشار عمومی، با عنایت به تأکیدهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، به‌عنوان یکی از اولویت‌های کاری پژوهشکده شورای نگهبان بازتعریف شد. این مهم، در چند مرحله به شرح زیر، بر اساس شیوه‌نامه‌ای مدوّن انجام می‌پذیرد: ابتدا فایل‌های صوتی ضبط‌شده از جلسات شورای نگهبان، پیاده‌سازی شده و به صورت متن مکتوب درمی‌آید. سپس این متون در اختیار کارشناسان پژوهشکده قرار می‌گیرد تا از لحاظ فنی و ادبی ویرایش شده و در صورت لزوم، اظهارات اعضای شورا مستندسازی شود. سپس متون ویرایش و مستندسازی‌شده از لحاظ صحت، اتقان و انطباق با محتوای متون اولیه مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در نهایت، متون بازبینی‌شده بار دیگر از جهات مذکور توسط ناظران علمی بررسی و به طور دقیق، از جهت شکلی و محتوایی بررسی می‌شود و پس از تأیید نهایی، برای انتشار در اختیار معاونت پژوهشی قرار می‌گیرد. پس از بررسی مراحل چندگانه‌ی فوق برای آماده‌سازی متون مشروح مذاکرات اعضای شورای نگهبان از آن جهت است که ویرایش فنی و ادبی این متون - که لازمه‌ی تبدیل ساختار گفتاری مذاکرات اعضا به نوشتاری قابل فهم برای خوانندگان است - احیاناً به اصالت متون خدشه‌ای وارد نیاورده و متون آماده‌شده برای انتشار، با کمترین دخل و تصرف ممکن به متنی روان، سلیس و قابل فهم تبدیل شود. اعتقاد دست‌اندرکاران طرح بر آن بوده که مشروح مذاکرات شورا، نوعی سند محسوب می‌شود که در ویرایش و انتشار آن باید امانت‌داری را به طور کامل رعایت کرد.

مجموعه‌ی حاضر، بخشی دیگر از ثمره‌ی این فعالیت علمی است که مجموعه‌ی کامل مشروح مذاکرات اعضای شورای نگهبان در نیمه‌ی نخست سال ۱۳۹۳، به جز مذاکرات مربوط به بررسی استعلامات دیوان عدالت اداری و مذاکرات مربوط به مباحث انتخاباتی را در برمی‌گیرد.^۲

۱. نشانی اینترنتی سامانه جامع نظرات شورای نگهبان:

<http://nazarat.shora-rc.ir>

۲. گفتنی است نخستین کتاب از مجموعه کتاب‌های مشروح مذاکرات اعضای شورای نگهبان که به مذاکرات نیمه‌ی نخست سال ۱۳۹۲ مربوط می‌شد، در سال ۱۳۹۵ به چاپ رسید. همچنین در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز دو

کتاب تحت عنوان «مشروح مذاکرات شورای نگهبان (دوره اول- سال ۱۳۵۹)» و «مشروح مذاکرات شورای نگهبان (دوره اول- سال ۱۳۶۰)» از سوی مرکز تحقیقات شورای نگهبان به چاپ رسیده است که به جهت ضبط نشدن برخی جلسات شورای نگهبان در ابتدای پیروزی انقلاب یا فقدان نوارهای ضبط‌شده در حال حاضر، صرفاً مشتمل بر برخی از مذاکرات اعضای شورا در جلسات برگزار شده در سال‌های مذکور است. آماده‌سازی سایر مجلدات این مجموعه نیز در حال انجام است که ان‌شاءالله به محض تکمیل، در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.

کوهی اصفهانی بوده است که از زحمات این عزیزان قدردانی می‌شود. همچنین ضبط صوتی جلسات شورا و تبدیل فایل‌های صوتی به نوشتار بر عهده‌ی کارشناسان اداری تدوین شورای نگهبان آقایان رضا نادی‌زاده، سعید همت‌یار، علیرضا صحت‌قول نیکی، سید حامد چاوشی و محسن بیات بوده است که از زحمات کلیه‌ی این عزیزان، به‌ویژه مدیر این مجموعه جناب آقای یاسر مجاهد تقدیر و تشکر می‌شود.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه‌ی علاقمندان، به‌ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند؛ ضمن آنکه آگاهی‌بخش ناظران بیرونی از میزان دقت‌ورزی و موشکافی علمی اعضای محترم شورا در هنگام بررسی مسائل مختلف حقوقی و فقهی باشد و روند قانون‌گذاری و نظارت بر آن در نظام جمهوری اسلامی ایران را در معرض دید همگان قرار دهد.

و من الله التوفیق و علیه التکلان
پژوهشکده شورای نگهبان
بهار ۱۳۹۷

که در دستور جلسه‌ی بررسی شورا قرار گرفته است. این شناسنامه که در ابتدای بررسی هر موضوع به صورت پانویس آمده است، مشتمل بر سیر روند شکل‌گیری آن موضوع در مراجع مربوطه از ابتدا تا طرح آن در جلسه‌ی شورا، مراحل مختلف بررسی آن در جلسات شورا و نیز سرانجام آن پس از بررسی در شورای نگهبان است. این اطلاعات، علاوه بر آنکه می‌تواند آگاهی‌بخش خوانندگان در خصوص سوابق موضوع مطروحه باشد، راهنمای خوانندگان برای مراجعه به دیگر جلساتی است که این موضوع در دستور بررسی شورای نگهبان قرار داشته است.

- ذکر کامل نظر شورای نگهبان نسبت به هر موضوع، که در نامه‌ی رسمی شورای نگهبان به مرجع مربوطه منعکس شده است، در پایان بررسی هر موضوع همچنین در پایان بررسی هر ماده از مصوبه یا هر جزء از یک موضوع نیز، آن بند از نظر شورای نگهبان که در خصوص آن ماده یا جزء اظهار شده، ذکر شده است؛ البته در صورتی که شورا نسبت به آن ماده یا جزء اظهار نظر کرده باشد.

- ذکر مواد قانون یا مقرراتی که در مذاکرات اعضای شورا به آنها اشاره شده است. همچنین ذکر متن نظرات مجمع مشورتی فقهی و مجمع مشورتی حقوقی شورای نگهبان که در متن مشروح مذاکرات به آنها استناد شده، ولی عیناً در جلسه خوانده نشده و در متن نیامده است.

- ذکر منابع و مأخذ مربوط به یک مطلب به صورت کامل، جهت دسترسی آسان خوانندگان به مستندات مطالب، اعم از کتاب‌ها، مقالات و دیگر منابع مکتوب و یا نشانی اینترنتی آن در فضای مجازی.

این کتاب محصول تلاش علمی جمعی از پژوهشگران این پژوهشکده است که در سه مرحله‌ی پیش‌گفته (ویرایش و مستندسازی، بازبینی و نظارت علمی) به سرانجام رسیده است. «ویرایش و مستندسازی متون» در این مجموعه، به ترتیب میزان همکاری بر عهده‌ی آقایان عمار امیری آرانی، علی تقی‌نژاد، محمدمیثم نداف‌پور، محمدحسن باقری، عباس حسنخانی، حمیدرضا صادقیان، محمد مهاجری و حسین امینی پژوه بوده است. «بازبینی متون» بر عهده‌ی آقایان سید احمد حسینی‌پور اردکانی، محمدبرزگر خسروی و حسین فاتحی‌زاده کلخوران بوده، و «نظارت علمی» بر مجموعه نیز بر عهده‌ی آقای کاظم